

Fusie-effectrapportage

*ten behoeve van de overdracht van de
samenwerkingsschool Yn de mande aan de
gemeente Schiermonnikoog*

Datum: 26 oktober 2020

Dit rapport is tot stand gekomen door:

Vanuit de Samenwerkingsschool Yn de Mande: Jaap Schadenberg

Vanuit de Gemeente Schiermonnikoog: Ellen Arends

Procesbegeleiding: Ron van der Raaij & Ronald Bloemers, VOS/ABB

Meegelezen door: medezeggenschapraad Yn de Mande

Inhoudsopgave

1.	Algemeen.....	4
1.1	Inleiding.....	4
1.2	Leeswijzer.....	4
2.	Fusieproces.....	5
2.1	Aanleiding en motieven.....	5
2.2	procesinrichting.....	6
2.3	Alternatieven.....	7
2.4	Doel van de fusie.....	7
2.5	Formele rollen bij besluitvorming.....	7
2.6	Evaluatie.....	8
3.	Situatieanalyse.....	10
3.1	Effecten op keuzevrijheid.....	10
3.2	Effecten op diversiteit.....	10
3.3	Effecten voor de (spreiding van) voorzieningen.....	10
3.4	Omvang en organisatie van de rechtspersoon na bestuurlijke overdracht.....	10
3.5	Effect van fusie op overzichtelijkheid op locatieniveau.....	10
3.6	Effecten op betrokkenheid.....	11
3.7	Borging van de menselijke maat.....	11
3.8	Gevolgen arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid.....	11
3.9	Gevolgen voor voorzieningen.....	12
3.10	Gevolgen voor medezeggenschap.....	12
4.	Communicatie over fusie.....	13
4.1	Wijze waarop de medezeggenschap erbij is en wordt betrokken.....	13
4.2	Wijze waarop de gemeenteraad en de ALV erbij is en wordt betrokken.....	13
4.3	Wijze waarop personeel, ouders/verzorgers en leerlingen erbij zijn en worden betrokken.....	13
4.4	Wijze waarop de externe belanghebbenden erbij zijn en worden betrokken.....	13
5.	Onderwijs en identiteit.....	14
5.1	Visie en missie.....	14
5.2	Uitwerking na de bestuurlijke overdracht van het bevoegd gezag.....	15
6.	Organisatie.....	16
7.	Personeel.....	17
7.1	Rechtspositie.....	17
7.2	Individuele afspraken.....	17
7.3	Tijdelijke aanstellingen.....	17
7.4	Werkgelegenheid.....	17

7.5	Mobiliteitsbeleid	17
7.6	Samenwerking.....	17
8.	Financiën (bedrijfsvoering).....	18
8.1	Algemeen.....	18
8.2	Balanspositie	18
8.3	Meerjarenbegroting	19
8.4	Uitwerking	20

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Deze fusierapportage behelst het proces rondom de overdracht van het bevoegd gezag van de school Yn de Mande met BRIN-nummer 04JI. Het bevoegd gezag van de school gaat over van Stichting Samenwerkingsschool Yn de mande (bestuursnummer 42636) naar de Gemeente Schiermonnikoog. Om dat mogelijk te maken zal de school tevens worden omgezet van een samenwerkingsschool naar een openbare school.

Het streven is om de omzetting en de overdracht van de school per 1 januari 2021 te laten plaatsvinden zodat dan het formele besluit is genomen en alle stappen zijn doorlopen.

Er is een fusie-effectrapportage (FER) opgesteld, zodat het proces zorgvuldig wordt doorlopen. De betrokken MR dient in te stemmen met het voornemen tot overdracht van het bevoegd gezag - evenals de ALV/gemeenteraad- aan de gemeente. De oudergeleding van de MR heeft instemmingsrecht op de omzetting van de school naar een openbare school. Het college van B&W van de gemeente Schiermonnikoog dient advies te geven over de wenselijkheid van de fusie. Daarmee blijft een zorgvuldig afgewogen fusieproces gewaarborgd.

1.2 Leeswijzer

Deze fusie-effectrapportage geeft weer op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan de overdracht van het bevoegd gezag en de gevolgen daarvan op verschillende thema's. Allereerst beschrijft hoofdstuk 2 het fusieproces. In hoofdstuk 3 staat een analyse van de huidige situatie en de effecten van de fusie. Hoofdstuk 4 gaat in op de communicatie en betrokkenheid rondom de fusie. In de hoofdstukken 5 t/m 8 zijn de gevolgen en de gemaakte afspraken rondom de fusie op bepaalde deelgebieden uiteengezet.

In dit document zijn de vragen uit het formulier van de fusie-effectrapportage (FER) gebruikt. Deze rapportage is opgesteld in samenspraak tussen het schoolbestuur, de MR en de gemeente Schiermonnikoog.

2. Fusieproces

2.1 Aanleiding en motieven

SWS Yn de mande is op 1 augustus 2009 ontstaan uit een fusie tussen o.b.s. Martha Karst en c.b.s. Ds. Hasper. Na een aantal bestuurlijk onrustige jaren is in 2018 een overgangsbestuur aangetreden die de school in rustiger vaarwater moest brengen. Ook het voorzien in een andere, structurele en toekomstbestendige bestuursvorm voor het basisonderwijs op het eiland is daarbij als doel gesteld. Het schoolbestuur is van mening dat het verstandig is om een andere bestuursvorm voor SWS Yn de mande te gaan hanteren en het bevoegd gezag van de school over te dragen aan de gemeente.

De motieven die ten grondslag liggen aan het overdragen van het bevoegd gezag aan de gemeente zijn de volgende:

1. Complexiteit huidige bestuursstructuur
2. Toekomstbestendige bestuursvorm
3. Relatie andere wettelijke taken gemeente
4. Ontwikkeling Leer- en Ontwikkelcentrum 0-16 jaar
5. Leefbaarheid

1. Complexiteit huidige bestuursstructuur

In de oprichtingsstatuten van SWS Yn de mande is beschreven dat er sprake is van een intern en een extern bestuur. Het interne bestuur betreft de bestuursleden van SWS Yn de mande welke fungeert als bevoegd gezag en die de toezichthoudende taken uitvoert. Het externe bestuur wordt gevormd door het bestuur van de Vereniging Protestants Christelijk Basisonderwijs en de gemeenteraad. De rol en verantwoordelijkheden van het externe bestuur zijn echter onduidelijk waardoor in de praktijk de taken van het externe bestuur zijn overgenomen door de identiteitscommissie. Deze commissie bewaakt vooral de Protestants Christelijke richting in de school. Omdat de oprichtingsstatuten van SWS Yn de mande nu niet meer geheel overeenkomen met de actuele situatie is het van belang dat ze worden aangepast. Ook de onderwijsinspectie heeft geconcludeerd dat de bestuurlijke constructie van de school complex is en heeft aanbevolen om hier een duidelijkere vorm voor te vinden.

2. Toekomstbestendige bestuursvorm

De ervaring van het schoolbestuur heeft geleerd dat diverse bestuurlijke varianten -zoals aansluiting bij bestuur aan de wal- niet effectief zijn. De school toekomstbestendig houden wordt door het bestuur van SWS Yn de mande getypeerd als een forse opgave waarvoor tijd en expertise nodig is en wat niet aan een vrijwilliger bestuur zou moeten worden overgelaten. De ervaring heeft geleerd dat het moeilijk is om personen voor deze taak te werven.

De gemeente heeft een (grondwettelijke) zorgplicht om te allen tijde te voorzien in voldoende en kwalitatief goed openbaar onderwijs voor haar inwoners. In dit licht is de overdracht van het bevoegd gezag naar de gemeente te legitimeren.

3. Relatie andere wettelijke taken gemeente

De gemeente heeft ook een verantwoordelijkheid op basis van de Leerplichtwet, voor- en vroegschoolse educatie, onderwijsachterstanden, jeugdhulp en jeugdgezondheidszorg. Het onderwijs is daarmee een belangrijke vindplaats voor kinderen, jongeren en gezinnen. Om die reden is een nauwe band met het onderwijs van belang. Met een overdracht van het bevoegd gezag naar de gemeente zal die band alleen maar sterker worden.

4. Ontwikkeling Leer- en Ontwikkelcentrum 0-16 jaar

De gemeente is met het bestuur van Yn de Mande en de Inspecteur Boelensschool in een proces om te komen tot een Leer- en Ontwikkelcentrum 0-16 jaar (hierna: LOC). Hiertoe is 6 oktober 2020 een intentieverklaring opgesteld en ondertekend door de betrokken partijen. Het primaire doel is om zoveel mogelijk kinderen thuisnabij op te vangen en onderwijs op maat te bieden. Daarbij willen we het huidige onderwijsaanbod op het eiland voor kinderen in de leeftijdscategorie van 0-16 jaar handhaven en versterken. Hierbij wordt gewerkt aan een vernieuwd onderwijsaanbod en een doorgaande lijn in de opvang en het onderwijs voor kinderen van 0 tot 16 jaar op Schiermonnikoog.

Beide schoolbesturen en -directies hebben aangegeven dat de inhoudelijke samenwerking het best tot zijn recht gaat komen als ook wordt samengewerkt in één schoolgebouw. De gemeente is wettelijk verantwoordelijk als het gaat om onderwijshuisvesting.

5. Leefbaarheid

De basisschool is de enige basisschool op het eiland en is daarmee een belangrijke schakel in de leefbaarheid op het eiland. De afgelopen jaren heeft de school een financiële bijdrage ontvangen van de gemeente om ervoor te zorgen dat de kwaliteit en de continuïteit op school gewaarborgd is. Met een overname van het bevoegd gezag heeft de gemeente een directe relatie om te sturen op beide aspecten en daarmee met één van de pijlers van de leefbaarheid op Schiermonnikoog.

2.2 procesinrichting

Bij een bestuursoverdracht dienen alle geledingen op de juiste wijze en op het juiste moment betrokken te worden. Sinds februari 2020 wordt hierover met de diverse geledingen gesproken. Ter voorbereiding op de fusierapportage is gesproken met MR, teamleden, directie, bestuur en gemeente. Ouders/verzorgers zijn op een eigen wijze in een vroeg stadium via onder andere nieuwsbrieven en ouderavonden geïnformeerd. Op deze wijze is getracht de betrokkenheid bij de fusie te vergroten, alle geledingen een stem te geven en te komen tot fusierapport dat aansluit bij de verschillende verwachtingen.

De beoogde fusiedatum voor de bestuurlijke overdracht is 1 januari 2021. In augustus 2020 is het proces om te fuseren gestart in samenwerking met VOS/ABB. De concretisering van de bestuurlijke overdracht heeft de nodige praktische effecten. In dit verband wordt gedacht aan: wijzigen van geldstromen, afstemmen van de begroting, harmonisatie van systemen, overgang van personeel naar een nieuwe werkgever et cetera. Vanuit één bestuurlijke aansturing wordt na de formalisering van de overdracht in stappen naar het gewenste eindresultaat toegewerkt. Daarnaast worden eventuele mogelijkheden rondom een meer inhoudelijke samenwerking besproken.

Tijdens het proces naar de fusie toe zijn de volgende acties ondernomen:

- maandelijks afstemming met MR;
- tweewekelijkse afstemming met bestuur en directie;
- informatieverstrekking naar ouders/verzorgers en buurt-/eilandbewoners middels nieuwsbrieven en een ouderavond;
- waar nodig of gewenst contact met medewerkers van de school;
- regelmatig contact met de wethouder onderwijs;
- informatie aan de Algemene Ledenvergadering (ALV);
- Informatie aan de gemeenteraad;
- overleg met het bevoegd gezag.

2.3 Alternatieven

De afgelopen jaren is onderzocht of een alternatieve fusie met een schoolbestuur aan het vaste land een optie is. De ervaring met een bestuur van buiten het eiland is dat er een onwenselijke afstand wordt ervaren tussen school en bestuur.

Tevens is gekeken naar een bestending van de huidige structuur binnen de stichting met een herstructurering van het bestuur en toezicht van de stichting. Het huidige stichtingsbestuur heeft daarbij aangegeven dat de mogelijkheid om dat goed te borgen niet goed uit te voeren is. Het huidige stichtingsbestuur heeft met klem aangeraden om als gemeente de school zo spoedig mogelijk in stand te gaan houden.

Een bestuurlijke overdracht naar de gemeente Schiermonnikoog ligt dan ook voor de hand in het kader van gemeentelijke taak tot het behouden van de leefbaarheid op het eiland en de relatie die het onderwijs heeft met andere wettelijke gemeentelijke taken.

2.4 Doel van de fusie

Het hoofddoel van de bestuurlijke overdracht is het behoud van een kwalitatief goede basisschool op Schiermonnikoog met een passend onderwijsaanbod voor alle leerlingen op het eiland. Door de bestuurlijke overdracht kan de continuïteit van deze onderwijsvoorziening worden gewaarborgd. Dit bevordert de leefbaarheid en het vestigingsklimaat van het eiland Schiermonnikoog.

2.5 Formele rollen bij besluitvorming

Bestuur

Het bestuur is voornemens besluit tot omzetting en tot overdracht van de school te nemen en zal, alvorens dat doen, de goedkeuring of instemming van een aantal partijen meenemen in zijn besluitvorming.

Ouders

In het voorjaar van 2020 zijn de ouders met leerlingen op de school al ingelicht over de beide voorgenomen besluiten. Omdat fusies doorgaans een ingrijpend karakter kunnen hebben op de leerlingen, is er een wettelijke eis dat de ouders van een over te dragen school worden geraadpleegd over het voornemen tot die overdracht. Ook geldt deze wettelijke verplichting tot ouderraadpleging bij het voorgenomen besluit tot omzetting van de school. Het is de bedoeling van de wetgever geweest dat die raadplegingen worden gehouden alvorens de (geleding van een) MR om instemming wordt gevraagd. Zo kunnen de uitkomsten van de raadplegingen worden meegenomen in de afweging al dan niet instemming te verlenen.

In oktober 2020 zijn de ouders geraadpleegd. De MR heeft de ouders een brief gestuurd over het voornemen van ons bestuur om het bevoegd gezag van basisschool Yn de mande om te zetten naar een formeel openbare school en over te dragen aan de gemeente Schiermonnikoog. In totaal is de brief aan de 36 gezinnen met kinderen op de school gestuurd. Van de 25 ingeleverde informatiestroken hebben 23 gezinnen ingestemd met het voornemen en een tweetal gezinnen heeft blanco gestemd. Er zijn geen gezinnen tegen het voornemen. Dit resultaat heeft de MR doen besluiten om eveneens positief in te stemmen met het voornemen van het bestuur. Van deze uitkomsten heeft de MR op 16 oktober jl. verslag gedaan aan de ouders. Dit schrijven zal als bijlage aan de FER worden gehecht.

MR

De Wet medezeggenschap op scholen (WMS) geeft de MR wettelijk verankerde en daarmee afdwingbare rechten bij het beoordelen van bestuursbeleid. Het besluit tot omzetting van de school tot een volledig openbare school behoeft de instemming van de oudergeleding van de school.

De MR heeft ook instemmingsrecht op het besluit tot overdracht van de school aan de gemeente. Ook voor eventuele gevolgen van de overdracht gelden de bijzondere bevoegdheden in het kader van de WMS. Voordat de MR een besluit neemt over de wenselijkheid van de overdracht, dient de MR zich een goed beeld te kunnen vormen van de overdracht. De MR wordt geïnformeerd over de fusierapportage en de gevolgen van de overdracht voor de organisatie, alvorens hen wordt gevraagd om in te stemmen. De MR dient aldus in te stemmen met (1) de overdracht en daarnaast met (2) de FER. De FER zal tezamen met het voorgenomen besluit tot bestuurlijke overdracht worden voorgelegd aan de MR ter instemming conform artikel 10, lid 1, onder h van de WMS.

Algemene Ledenvergadering (ALV) Vereniging protestants-Christelijk basisonderwijs (VPCBO)

Het bestuur van VPCBO heeft haar leden vooraf geconsulteerd over de voorgenomen bestuursoverdracht. Er is voorafgaande instemming nodig van de algemene ledenvergadering (ALV) alvorens het externe bestuur, de VPCBO, kan besluiten om het bestuur over te dragen aan een andere rechtspersoon en de statuten te wijzigen. In haar vergadering van <datum> heeft de ALV haar instemming verleend.

Gemeenteraad

De gemeenteraad is voornemens op 15 december 2020 in te stemmen met de voorgenomen bestuursoverdracht, bij meerderheid van stemmen. Op die datum staat het voor besluitvorming op de agenda. Het onderwerp is reeds besproken in de gemeenteraad en stuitte bij geen van de partijen op verzet, men was juist positief en geïnteresseerd in de toekomstige rol van de gemeente.

Gemeente

De betrokken gemeente heeft een formele rol gedurende het proces van bestuurlijke overdracht conform artikel 64b van de WPO, lid 2, sub j. De FER dient een advies van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente over de wenselijkheid van de voorgestelde overdracht te bevatten. Het college van burgemeester en wethouders heeft op 23 september 2020 een positief advies uitgebracht ten aanzien van de wenselijkheid van de voorgestelde overdracht. Een afschrift hiervan zal als bijlage aan de onderhavige rapportage worden gehecht.

Ministerie van OCW

Er geldt voor fusies in het onderwijs een fusietoets. De fusietoets betreft een (lichte) administratieve toets. Deze lichte administratieve toets door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) is voor deze fusie niet aan de orde omdat het één school betreft. Bij 10 scholen of minder is een fusietoets niet nodig.

2.6 Evaluatie

Na de formele overdracht zal na zes maanden een korte tussenevaluatie plaatsvinden met het nieuwe bevoegd gezag, directeur en de MR om terug te blikken op de eerste maanden van samenwerking en het proces tot overdracht van het bevoegd gezag.

Eén jaar nadat de overdracht is geëffectueerd wordt er geëvalueerd. Deze evaluatie zal zowel op bestuurlijk als op uitvoerend niveau worden uitgevoerd. De MR wordt proactief betrokken om deze

evaluatie samen met het bestuur uit te voeren. De evaluatie is erop gericht om het beleid van de school – waar nodig – bij te sturen en aan te vullen/te versterken. De focus zal met name liggen op de inhoudelijke vraagstukken die zijn uitgewerkt gedurende het overdrachtsproces. Het gaat hierbij om de afspraken gemaakt omtrent personeel, financiën, identiteit en onderwijs en de ondersteuning/inzet expertise.

3. Situatianalyse

3.1 Effecten op keuzevrijheid

De bestuursoverdracht heeft feitelijk geen effect op de keuzevrijheid van ouders/verzorgers en leerlingen in de regio. Keuzevrijheid houdt in dat leerlingen en hun ouders/verzorgers kunnen kiezen voor het onderwijs dat het beste past bij hun levensovertuiging, opvatting over onderwijs, capaciteiten en ambities. Het onderwijsaanbod in de regio zal niet veranderen. Hierdoor zijn er ook geen gevolgen voor het aantal en de spreiding van de voorzieningen binnen het voedingsgebied. Het onderwijsaanbod, zoals dit thans wordt gegeven, blijft behouden, evenals de locatie waarop het onderwijs wordt verzorgd. De school zoals ouders, leerlingen en personeel deze kennen, zal blijven.

Door de omzetting verandert de denominatie wel, maar door het instellen van een identiteitscommissie waarin de beide identiteiten van SWS Yn de mande (openbaar en protestants christelijk) vertegenwoordigd zijn, zal de basisschool een school blijven waar iedereen zich thuis voelt. De omzetting naar openbaar is nodig om de overdracht mogelijk te maken. De pedagogische-didactische aanpak van de school hetzelfde.

3.2 Effecten op diversiteit

Het onderwijsaanbod op Yn de mande is uniek en expliciet gericht op de individuele leerlijn van iedere leerling. Dit zal na de bestuurlijke overdracht hetzelfde blijven. De school wil alle leerlingen op het eiland Schiermonnikoog onderwijs bieden.

3.3 Effecten voor de (spreiding van) voorzieningen

Als gevolg van de bestuurlijke overdracht zal het aanbod en de bereikbaarheid van voorzieningen en faciliteiten niet wijzigen. De bestaande onderwijsvoorziening wordt gecontinueerd.

3.4 Omvang en organisatie van de rechtspersoon na bestuurlijke overdracht

Door de beoogde bestuurlijke overdracht wordt de school onder het bevoegd gezag van de gemeente Schiermonnikoog gebracht. Het bestuur gaat onderwijs verzorgen voor ca. 50 leerlingen op één locaties. Dit leidt niet tot een verandering van de organisatie.

Het nieuwe bestuur blijft korte, heldere lijnen van besluitvorming hanteren en versterkt het gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid binnen de organisatie en op het eiland. Contacten tussen het bestuur en directie vindt op regelmatige basis plaats, onder andere door maandelijks plenaire bijeenkomsten en één op één kwartaalgesprekken. De bestuurlijke besluitvorming is efficiënt en transparant ingericht. Personeel, ouders/verzorgers en leerlingen kunnen na de bestuurlijke overdracht met hun vragen en klachten terecht bij de organisatie op dezelfde wijze waarop dit nu ook al gebeurt.

3.5 Effect van fusie op overzichtelijkheid op locatieniveau

Er doet zich geen situatie voor waardoor leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers te maken krijgen met een ingrijpende toename van de afstand tussen het bestuur en de school.

Het huidige schoolbestuur is actief in een overzichtelijk gebied (Schiermonnikoog). Dit zorgt ervoor dat het gebied waar de gemeente verantwoordelijk voor wordt, compact blijft. Dit draagt bij aan het behouden van de korte lijnen tussen het bestuur, de school, de buurt, ouders/verzorgers en leerlingen. Er ontstaat geen grotere geografische afstand tussen het bestuur en de school. De overdracht heeft geen effect op de spreiding van de onderwijsvoorzieningen in de regio. Deze blijft immers intact.

De overdracht van het bevoegd gezag heeft naar verwachting geen effect op de overzichtelijkheid, toegankelijkheid en herkenbaarheid op locatieniveau. De onderwijsvoorziening verandert niet van grootte door de overdracht van het bevoegd gezag. Hierdoor zal er weinig veranderen ten opzichte van de huidige situatie.

3.6 Effecten op betrokkenheid

Het bestuur is er alert op dat de betrokkenheid die er nu bij het personeel en ouders/verzorgers van de school is, minstens zo blijft. De schoolleider is in de communicatie naar leerlingen, ouders/verzorgers en het team een belangrijke schakel. Hierin zal na de bestuurlijke overdracht niets gewijzigd worden.

Ouders/verzorgers en leerlingen

Naar verwachting blijft de betrokkenheid van leerlingen en ouders/verzorgers gelijk, omdat communicatie op schoolniveau blijft bestaan. Daarbij zijn er geen wijzigingen op dit onderdeel voorgesteld

Personeel

De school blijft na de bestuurlijke overdracht opereren binnen de huidige kaders. Het team blijft intact, waardoor de betrokkenheid van het personeel bij de school naar verwachting hetzelfde blijft.

MR

De MR zal na de bestuurlijke overdracht gelijk blijven.

3.7 Borging van de menselijke maat

Er zijn vanwege de bestuurlijke overdracht geen directe gevolgen voor de betrokkenheid van personeel, ouders/verzorgers en leerlingen, mede doordat het onderwijsaanbod en de organisatie op de vestiging niet zal wijzigen. Binnen de organisatie zal het beleid onverminderd gericht zijn op de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs op school.

Omdat er een bestuurlijke overdracht plaatsvindt, komt er een andere rechtspersoon. De organisatie zal zo worden ingericht dat de toegankelijkheid en laagdrempeligheid gewaarborgd blijft. Tevens behoudt de mande zijn eigen brinnummer.

Tijdens en na de bestuurlijke overdracht is blijvend aandacht voor de volgende elementen van de menselijke maat:

- Overzichtelijkheid: de organisatie van het onderwijs is zodanig ingericht dat deze voor de individuele leerling, ouder en personeel herkenbaar, toegankelijk en overzichtelijk is;
- Zeggenschap: het bestuur is herkenbaar en toegankelijk en personeel en ouders/verzorgers weten bij welke persoon ze terecht kunnen met vragen en klachten;
- Laagdrempeligheid: de bestuurders zijn goed benaderbaar voor het personeel.

3.8 Gevolgen arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid

Al het personeel, dat bij de Stichting Samenwerkingschool Yn de mande volgens de cao basisonderwijs is benoemd en betaald wordt uit middelen die voor de scholen bestemd zijn, wordt van rechtswege overgedragen naar de Gemeente Schiermonnikoog. Diensttijd en arbeidsverleden wordt overgenomen door de Gemeente Schiermonnikoog. Alle opgebouwde rechten en plichten gaan van rechtswege over en blijven bestaan.

3.9 Gevolgen voor voorzieningen

Door de overdracht komt het basisonderwijs bij dezelfde uitvoerder als de jeugdzorg te liggen. Daardoor zijn er wat betreft de voorzieningen voor leerlingen vooral positieve effecten te verwachten. Beide diensten kunnen beter op elkaar worden afgestemd vanuit een kindgerichte en eliandbrede aanpak.

3.10 Gevolgen voor medezeggenschap

Tijdens het proces van bestuurlijke overdracht wordt de MR intensief betrokken en wordt hen gevraagd al dan niet in te stemmen met de FER. In het eerste jaar na de fusie worden de MR tevens betrokken bij de waarborging van de opgestelde doelen van bestuurlijke overdracht. De MR blijft verdere ook in de nieuwe situatie intact.

4. Communicatie over fusie

4.1 Wijze waarop de medezeggenschap erbij is en wordt betrokken

De MR is gedurende het proces betrokken geweest en heeft een bijdrage geleverd aan de fusierapportage. Vanuit de fusiebegeleiding is de MR geïnformeerd over relevante ontwikkelingen. Hierdoor ontstond er duidelijkheid over de inhoud van het proces en de tijdsplanning, wat als prettig is ervaren. Tevens heeft de MR input geleverd op de voor hen relevante onderwerpen als identiteit, onderwijsconcept, consequenties voor personeel en bekostiging.

4.2 Wijze waarop de gemeenteraad en de ALV erbij is en wordt betrokken

In de huidige situatie is er sprake van externe schoolbesturen (gemeenteraad en ALV) die toezicht houdt op het dagelijks bestuur. De externe schoolbesturen zijn door de fusiebegeleiders geïnformeerd over het proces en de te zetten stappen. Tussendoor zijn de externe schoolbesturen op de hoogte gehouden door het dagelijks bestuur.

De gemeenteraad wordt voorts in december 2020 betrokken worden bij de bekrachtiging van de bestuurlijke overdracht.

4.3 Wijze waarop personeel, ouders/verzorgers en leerlingen erbij zijn en worden betrokken

Het personeel, ouders/verzorgers en leerlingen zijn op verschillende momenten geïnformeerd over de bestuurlijke overdracht en de gevolgen hiervan. Gedurende deze bijeenkomsten was er ook de gelegenheid tot het stellen van vragen. Hierover is eerder in de FER ook uitgebreid ingegaan, zie vooral ook paragraaf 2.2 en paragraaf 2.5

4.4 Wijze waarop de externe belanghebbenden erbij zijn en worden betrokken

De betrokken gemeente heeft een formele rol gedurende het proces van bestuurlijke overdracht conform artikel 53 g van de WVO, lid 3, sub i. De FER dient een advies van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente over de wenselijkheid van de voorgestelde overdracht te bevatten.

Andere schoolbesturen, het samenwerkingsverband en samenwerkingspartners zijn ook op de hoogte van het proces van bestuurlijke overdracht. Daarnaast zijn er formele contacten met diverse dienstverleners en stakeholders, zoals de inspectie van het onderwijs, het ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschappen en de Dienst Uitvoering Onderwijs. Al deze betrokkenen zijn al in het voorproces mondeling geïnformeerd en worden na de formele besluitvorming schriftelijk geïnformeerd over de bestuurlijke overdracht.

5. Onderwijs en identiteit

5.1 Visie en missie

De uitgangspunten, de missie en de visie van de samenwerkingschool zijn geformuleerd in een aantal te onderscheiden punten:

- Uitgangspunt van de samenwerkingschool is de gelijkwaardigheid van en respect voor de godsdienstige of levensbeschouwelijke achtergrond van ouders, leerlingen en personeelsleden.
- De school baseert haar activiteiten op normen en waarden die voortkomen uit het christendom en andere erkende levensbeschouwelijke en maatschappelijke overtuigingen. Hiermee wordt beoogd een zinvolle en constructieve verbinding aan te brengen tussen verleden, heden en toekomst van het basisonderwijs op Schiermonnikoog.
- De gelijkwaardigheid en het respect komen tot uiting in de omgang met elkaar, het pedagogisch/didactisch handelen van leerkrachten
- Onder 'identiteit' wordt het element verstaan tussen overtuiging en handelen; het uit zich door het respectvol omgaan met elkaar.
- Op school wordt les gegeven door personeel, dat de uitgangspunten van de samenwerkingschool onderschrijft en ook uitdraagt.
- Inspraak en betrokkenheid van ouders wordt serieus genomen o.a. via de medezeggenschapsraad, de identiteitscommissie en de activiteitencommissie.
- Kernwaarden zijn: respect, vertrouwen, openheid, gelijkwaardigheid en wederzijds begrip.
- De school gaat uit van het unieke van elk kind en houdt nadrukkelijk rekening met de verschillen en mogelijkheden van de kinderen. Zij streeft naar adaptief onderwijs waarin aandacht is voor vrijheid, zelfstandigheid en samenwerking.
- Daarnaast, willen we kinderen: leren waarderen, rekening met elkaar te houden, samen te werken, respect te hebben voor elkaar
- We streven naar een harmonische en evenwichtige ontwikkeling van "hoofd, hart en handen".
- We willen het kind een veilige en liefdevolle omgeving bieden waarin het kind gestimuleerd wordt zichzelf te ontplooiën en waarin het onbekommerd zijn of haar plaats te midden van andere kinderen kan innemen en zichzelf kan zijn om een positief zelfbeeld te kunnen ontwikkelen.
- Het bijbrengen van noodzakelijke kennis en vaardigheden en het ontwikkelen van een kritische zin.
- In het onderwijsaanbod wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de verschillende achtergronden qua godsdienst en levensbeschouwing. De school leert de leerlingen deze verschillen te waarderen.
- Het kind te leren de maatschappij en de medemens open tegemoet te treden, zonder last van vooroordelen.
- Het kind voorbereiden op een plek in de maatschappij. Het kind te leren dat een mens er ook moet zijn voor de ander, dichtbij en veraf.
- Het kind leren respect voor de aarde te hebben en dat we die moeten bewaren voor latere generaties.
- Opvoeden vindt plaats in een wisselwerking tussen school en ouders, daarom worden ouders actief betrokken bij de school.
- Ouders en leerkrachten vervullen een belangrijke voorbeeldfunctie voor de leerlingen.

- Vieringen zijn hoogtepunten in een schoolleven en hebben een grote vormende waarde; de gehele schoolgemeenschap wordt hier zoveel mogelijk bij betrokken.

5.2 Uitwerking na de bestuurlijke overdracht van het bevoegd gezag

Visie en missie

Zowel de visie als de missie van de school zullen niet wijzigen als gevolg van de overdracht.

Formele identiteit

Yn de mande zal na de bestuurlijke overdracht formeel een openbare school worden. Dit betekent dat er geen bijzonder onderwijs meer wordt gegeven.

Praktische uitwerking

Met het instellen van een identiteitscommissie waarin de beide identiteiten van SWS Yn de mande (openbaar en protestants- christelijk) vertegenwoordigd worden, zal de basisschool een school blijven waar iedereen zich thuis voelt. Met het overdragen van het bevoegd gezag zal er geen verandering zijn in de wijze waarop nu op school wordt lesgegeven.

6. Organisatie

Rechtsvorm en toezicht

Bij integraal bestuur van de openbare school is er krachtens de Gemeentewet sprake van een algemene scheiding van bestuur en toezicht. Het college van burgemeester en wethouders (B&W) vormen het bestuur van de school, de gemeenteraad controleert. In de huidige gedualiseerde gemeentelijke verhoudingen zijn dan vervolgens het college van B&W het dagelijks bestuur van de school en de gemeenteraad het algemeen bestuur.

Bestuur en schoolleiding

Het college van B&W is wettelijk het bevoegd gezag van het openbaar onderwijs. In het kader van de scheiding tussen bestuur en toezicht wordt het college het toezichthoudend orgaan en de directeur van de basisschool wordt in een nader op te stellen managementstatuut op basis van delegatie belast met bestuurlijke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Daarmee wordt de directeur feitelijk het schoolbestuur, zoals bedoeld in de Code Goed Bestuur.

Huisvesting

In de huidige situatie is de gemeente al eigenaar van de basisschool en draagt ook zorg voor onderhoud en schoonmaak van het gebouw. De school heeft op het gebied van ICT en administratie haar eigen leveranciers. In het kader van de bestuurlijke overdracht is het van belang te kijken naar efficiënte en haalbaarheid. In bepaalde gevallen is het prettig dat Yn de mande zelf kan schakelen met leveranciers. De voorkeur gaat uit dit te blijven organiseren zoals dat nu het geval is. In het managementstatuut zal dit zo verwoord worden dat de directeur van de school daartoe bevoegd is namens het bevoegd gezag.

7. Personeel

7.1 Rechtspositie

Vanwege de bestuurlijke overdracht gaan alle bestaande rechtsposities van de Stichting Samenwerkingsschool Yn de mande over naar de Gemeente Schiermonnikoog. Alle medewerkers van Stichting Samenwerkingsschool Yn de mande die na de datum van bestuurlijke overdracht bij de school werken worden benoemd bij de gemeente Schiermonnikoog. De cao PO blijft onverkort van kracht. Dit betekent dat door de bestuurlijke overdracht het personeel in principe geen wijzigingen zal ervaren.

Het personeelsreglement van de gemeente Schiermonnikoog is een aanvulling op de cao gemeenten en is daarmee niet van toepassing voor het personeel dat is aangesteld op de cao onderwijs. De verkrijgende rechtspersoon benoemt met ingang van de datum van de bestuurlijke overdracht het personeel in gelijke betrekkingen en onder dezelfde voorwaarden als vermeld in de akte van benoeming. De bestuurlijke overdracht heeft geen directe gevolgen voor de rechtspositie en arbeidsvoorwaarden van het personeel. Personeelsleden blijven ingeschreven bij het ABP; alle opgebouwde rechten en plichten worden overgenomen door het nieuwe bestuur.

7.2 Individuele afspraken

Met de huidige personeelsleden van Yn de mande wordt in gesprek gegaan, waarin wordt vastgesteld welke individuele afspraken er met personeelsleden zijn gemaakt. Deze worden vastgelegd bij de overgang van het personeel naar de nieuwe organisatie.

Voor medewerkers die niet op het eiland wonen en al dan niet tijdelijk zijn benoemd, geldt de 'Regeling reis- en verblijfkosten Schiermonnikoog'. Deze regeling is een aanvulling op de rechten en plichten uit de cao primair onderwijs. De regeling zal opnieuw worden vastgesteld, doch vanuit het nieuwe bevoegd gezag. De regeling zal wederom slechts van toepassing zijn op de werknemers die vallen onder de cao primair onderwijs.

7.3 Tijdelijke aanstellingen

Er zijn personeelsleden met een tijdelijke aanstelling werkzaam bij de school. Gemaakte afspraken met medewerkers worden voor de bestuurlijke overdracht in kaart gebracht en met deze personeelsleden vindt een afzonderlijk gesprek plaats. Op basis hiervan wordt duidelijk wat de wensen, verwachtingen en mogelijkheden zijn.

7.4 Werkgelegenheid

De bestuurlijke overdracht heeft geen gevolgen voor de werkgelegenheid. Er ontstaan als gevolg van de bestuurlijke overdracht geen nieuwe banen, noch verdwijnt er werkgelegenheid voor het onderwijzend personeel en onderwijsondersteunend personeel op de school.

7.5 Mobiliteitsbeleid

Hiervan is geen sprake.

7.6 Samenwerking

De school werkt samen met de Inspecteur Boelensschool (school voor het voortgezet onderwijs) op het eiland om gezamenlijk in de toekomst een Leer- en ontwikkelcentrum 0-16 jaar vorm te geven. Dit is een voorziening voor kinderen van 0-16 jaar met een totaal aanbod op het gebied van onderwijs en kinderopvang op basis van de volgende uitgangspunten: één educatieve en pedagogische visie met doorlopende leerlijnen, uitgevoerd door één team dat bestaat uit medewerkers onderwijs en kinderopvang met één leidinggevende voor een eenduidige aansturing op de locatie.

8. Financiën (bedrijfsvoering)

8.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de gevolgen voor de financiën, de continuïteit en de (financiële) afspraken besproken over de voorgenomen bestuurlijke overdracht. Door de bestuurlijke overdracht worden de financiën in formele zin (weer) een integraal onderdeel van de gemeente Schiermonnikoog. In formele zin, omdat er sprake is van één rechtspersoon (de gemeente) waarbinnen de financiën van het onderwijs en de gemeentelijke financiën worden verwerkt.

In praktische zin is er wél sprake van een strikte scheiding tussen de gemeentelijke middelen en de onderwijsmiddelen. Een aparte registratie en verantwoording is wettelijk vereist. In de uitwerking van paragraaf 8.4 wordt dit nader toegelicht.

Met betrekking tot de (financiële) continuïteit is het van belang te kijken naar de balanspositie én de meerjarenbegroting van de school. Voor de data is gebruik gemaakt van de (gecertificeerde) jaarrekening en de voor het verslagjaar 2020 beschikbare gegevens.

8.2 Balanspositie

Onderstaande tabel geeft inzicht in de balanspositie van Yn de mande voor de jaren 2018 tot en met 2023. Vanaf het verslagjaar 2020 zijn de cijfers uiteraard een verwachting op basis van de (meerjaren)begroting.

JAAR	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Materiële vaste activa	38.155	40.435	47.806	57.725	67.905	78.837
Financiële vaste activa	4.950	4.950	4.950	4.950	4.950	4.950
Vlottende activa	25.242	23.333	20.000	20.000	20.000	20.000
Liquide middelen	30.919	102.863	79.633	69.080	107.294	139.371
Totaal Activa	99.266	171.581	152.390	151.754	200.149	243.158
Algemene reserve	24.508	59.844	81.890	81.254	129.649	172.658
Voorzieningen	520	428	500	500	500	500
Langlopende schulden	5.000	-	-	-	-	-
Kortlopende schulden	69.238	111.309	70.000	70.000	70.000	70.000
Totaal Passiva	99.266	171.581	152.390	151.754	200.149	243.158

Voor een oordeel over de financiële continuïteit wordt in het (primair) onderwijs gebruik gemaakt van kengetallen. Met name de kengetallen weerstandsvermogen en solvabiliteit geven goede indicaties voor de balanspositie. In onderstaande tabel zijn deze opgenomen.

JAAR	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Solvabiliteit	0,25	0,35	0,54	0,54	0,65	0,71
Weerstandsvermogen	-3%	4%	7%	5%	13%	19%

De solvabiliteit geeft aan of de school in staat is om meerjarig aan haar verplichtingen te voldoen. Een waarde van boven de 30% wordt als voldoende gekwalificeerd. Het weerstandsvermogen is een verhouding tussen het eigen vermogen (de financiële buffer) en de rijksbijdragen (de lumpsum). Een percentage tussen 10% en 40% is voldoende en acceptabel.

Conclusie: De balanspositie van de school is ruim voldoende.

8.3 Meerjarenbegroting

Hieronder is een overzicht weergegeven van het meerjarenperspectief. De verslagjaren 2018 en 2019 zijn vastgestelde cijfers.

JAAR	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten						
Rijksbijdragen OCW	433.632	444.680	473.969	508.764	481.268	482.157
Bijdrage gemeente S'ooog	59.600	126.150	83.200	-	-	-
Ov. Overheidsbijdragen	16.423	16.761	18.840	18.840	18.840	18.840
Overige baten	9.413	12.945	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal baten	519.068	600.536	579.009	530.604	503.108	503.997
Lasten						
Personele lasten	396.819	455.937	450.741	426.730	349.541	355.613
Afschrijvingen	17.049	11.561	7.629	5.082	4.820	4.068
Huisvestingslasten	33.062	34.042	33.461	33.461	33.461	33.461
Overige lasten	81.610	63.289	64.888	65.786	66.712	67.665
Totale lasten	528.540	564.829	556.718	531.059	454.534	460.807
Saldo baten en lasten	-9.472	35.707	22.291	-455	48.574	43.190
Fin.baten en lasten	-665	-371	-245	-180	-180	-180
Resultaat	-10.137	35.336	22.046	-635	48.394	43.010

Ook voor dit onderdeel wordt in het (primair) onderwijs gebruik gemaakt van kengetallen. Voor de exploitatie en de begroting geven de kengetallen rentabiliteit en de personeelskosten goede indicaties voor de financiële stand van zaken. Zie de hiernavolgende tabel.

JAAR	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Rentabiliteit	-2%	6%	4%	0%	10%	9%
%Personeelskosten	75%	81%	81%	80%	77%	77%

De rentabiliteit geeft aan of de school in staat is om (meerjarig) een dekkend exploitatie resultaat te realiseren. Als de financiële buffers voldoende zijn volstaat een meerjarig gemiddelde van 0%. De school had een tekort in 2018 en het eigen vermogen was laag. In de cijfers is zichtbaar dat de school deze situatie heeft kunnen kenteren tot een positieve rentabiliteit.

Het percentage wat besteed wordt aan personeelskosten is buitengewoon relevant voor een school. De personeelsbesteding bedraagt circa 80% tot 85% van de totale besteding. In de cijfers is zichtbaar dat het percentage de komende jaren niet stijgt en dat is positief in financiële zin.

Conclusie: Uit de meerjarenbegroting blijkt dat de school in staat is om meerjarig een dekkend exploitatieresultaat te realiseren.

In de bijdragen vanuit de gemeente Schiermonnikoog en de personeelskosten zijn veranderingen zichtbaar. Om die reden moeten de volgende opmerkingen worden geplaatst:

- Voor de schooljaren 2018/2019 en 2019/2020 heeft de school een financiële bijdrage van de gemeente ontvangen van € 102.000. Op basis daarvan kon de interim directeur aanblijven en waren er daarnaast middelen om een kwaliteitsimpuls aan het onderwijs te geven;

- Gelijk met de financiële bijdrage van de gemeente voor het aanblijven van de interim directeur heeft de gemeente Schiermonnikoog besloten¹ om garant te staan voor € 45.000 per schooljaar, uitgaande van een maximale daling naar 40 leerlingen.

Tot slot is het voor het inzicht en de continuïteit van belang om te kijken naar de leerlingprognoses en de (voorlopige) resultaten van het verslagjaar 2020.

Tabel: leerlingprognoses

Periode	1-10-17	1-10-18	1-10-19	1-10-20	1-10-21	1-10-22
Aantal leerlingen	44	45	48	57	53	56

Uit de tabel blijkt dat het aantal leerlingen voor de komende jaren minimaal op het huidige niveau blijft. Dat is een belangrijk gegeven voor de zekerheid van de bekostiging en daarmee voor de continuïteit van de school.

Uit de cijfers voor het huidige verslagjaar (2020) blijkt dat er sprake is van een dekkende exploitatie en een resultaat in lijn met de begroting.

8.4 Uitwerking

In paragraaf 8.1 is toegelicht dat er een scheiding is tussen de gemeentelijke financiën en de school bestuurlijke financiën. Dat is nu zo en dat blijft zo.

De school maakt gebruik van een extern administratiekantoor voor de rekening en verantwoording van de financiën én de uitvoering van de salarisadministratie. Ook dat blijft in de nieuwe situatie de werkwijze en zal om die reden niet leiden tot een verzwarende van lasten voor de gemeente. Hoewel in paragraaf 7.1 is vermeld dat ‘de verkrijgende rechtspersoon.....benoemt het personeel in gelijke betrekking.....in de akte van benoeming’ blijven er gescheiden administraties. Daarmee wordt ook de continuïteit van de financiële bedrijfsvoering van de school geborgd.

Op basis van de eerder genoemde bestuursbesluiten en instemming van de MR zal de school worden omgezet en de bestuursoverdracht plaatsvinden. Na instemming van de gemeenteraad wordt de bestuursoverdracht plus alle middelen notarieel gerealiseerd. Dat gebeurt per 1 januari 2021. Op dat moment zijn de (gecertificeerde) cijfers over 2020 nog niet bekend. Om die reden worden de middelen overgedragen op basis van de schoolbestuurlijke jaarrekening 2019. Binnen de gemeentelijke administratie wordt het totaal van de exploitatie en het vermogen geconsolideerd op basis van de cijfers ultimo 2019. Na gereedkomen van de (gecertificeerde) jaarrekening 2020 worden verschillen binnen de gemeente aangepast.

Ook in de nieuwe toekomstige situatie blijft er sprake van een schoolbestuurlijke verantwoording plus accountantsverklaring en verantwoording aan OC&W, gelijk aan de huidige situatie. Met ingang van 1 januari 2021 geschiedt dit onder de verantwoordelijkheid van het college van B&W.

¹ Raadsbesluit van 19 juni 2018; agendapunt 8